

kell lennie az együttesnek. A tervek szerint például nagyszabású együttműködést indítunk a Virtuózokkal, hiszen így egy régi brandet a fiatalokkal karöltve tudunk újraéleszteni. Ezt a küldetésadatunk miatt is tesszük, hiszen nagyon lényeges a közönségnevelés.

Ha összegzem, akkor öt célt fogalmaztunk meg. Az első az Operaházzal való együttműködés, a második az opera műfajának a népszerűsítése, a harmadik pedig a muzsikuskaink felfrissítése a kamarakoncerteken való szólista feladatokkal. Negyedik a küldetésünk, azaz a közönségnevelés, hiszen ez minden zenekar szempontjából nagyon lényeges. Gondoskodnunk kell a jövő közönségéről, ezért is szeretnénk iskolákban, gimnáziumban különleges koncertsorozatot indítani, melyekkel a gyerekeket a saját megszokott helyszínükön varázsolnánk el a zene erejével. A Virtuózokkal is ezért szeretnénk példát mutatni, mert hiszek abban, hogy jobban hat rájuk a saját korosztályuk. Az ötödik cél pedig az, hogy ismét a figyelem középpontjába állítsuk a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarát, s hogy megteremtjük a megfelelő finanszírozást. Arról sem feledkezhetünk el, hogy az operaházi muzsikuskok fizetése az utóbbi években jelentősen emelkedett, ezt követnünk kell a tiszteletdíjainkkal is.

■ *Mi lesz az elnök-karnaggal? Jelenleg Pinchas Steinberg a vezető karmester, az ő megbízatása azonban nyáron lejár...*

T.L.: Nem lehet az Operaház vezetőségétől függetlenül kijelölni egy elnök-karnagyot, mert hiszen ez is ütközőpontot hozhat a rendszerbe, és nem biztos, hogy a főzeneigazgató céljai mindig megegyeznek az elnök-karnagy célkitűzéseivel. Úgy vélem, most az elsődleges feladatunk a szervezés megújítása, a működésének biztosítása. A szakmai tervekkel elég későbbben foglalkozni. A BFTZ történetében már többször előfordult, hogy néhány évig nem volt elnök-karnagy.

■ *Említette, hogy ismét fel kell hívni az együttesre a figyelmet. Gondolom, marketingként erre temérdek terve van, de mi az, amiben a Filharmóniai Társaság mást tud kínálni, mint a többi együttes?*

T.L.: Újszerű marketing-elképzeléseim vannak, de ezt még az elnökséggel egyeztetnem kell. A jelenlegi elnökség mandátuma a nyár elejéig tart, akkor a tagság dönthet arról, hogy tetszik-e az általam kitalált irány. A kultúra is piac, ahol mindenki óriási küzdelmet folytat a nézőkért. Rengeteg az új zenekar, ráadásul iszonyatos a médiazaj, az érdeklődők alig tudnak a kínálatból választani, ezért is kell segíte-

ni nekik. Azt szeretném, ha már a műsorstruktúránk is brand lenne, s aki ezt a minőséget akarja megkapni, a BFTZ előadásaira jöjjön el, majd kövessen miniket az Operaház előadásaira is. Bár a következő időszak átmeneti év lesz, ráadásul ösztől nincs Operaházunk sem, kaptunk viszont végre támogatást, s rendeztük a viszonyunkat a dalszínházzal is. Egy év alatt elkezdünk felépíteni valamit, ami 2018-ra ki tud teljesedni. Bízom benne, hogy megtaláljuk a saját utunkat. Folytatjuk az arculat építést, ami néhány éve elkezdődött, és amely az Operaház arculatához illeszkedik. Olyan brandet kell felépítenünk, ami az Ybl-palotán kívül is jól működik. Az első, igazán látványos akciót – ami már az újjáépült együttest mutatja be –, idén nyárra tervezem. Az állami támogatás mellett természetesen pályázunk is, bízom benne, hogy sikerrel. Egy korábbi vezetővel beszélgettem, s arra jutottunk, hogy jó együttest lehet csinálni, régít azonban nem... Nekünk Erkel, Mahler, Dohnányi örökségéből, az eddigi 164 évünkől kell építkeznünk, és erre az alapra teremteni egy új, a mai nézők számára is értékes, érdekes együttest. Meg kell találnunk azokat a pontokat, amelyek biztosítják a jövőt.

R. Zs.

Keskeny úton járunk

Devich Márton személyében ösztől új vezetője lett a Bartók Rádióknak. A komolyzenei csatorna mérnök végzettségű, muzsikusk családban élő igazgatóját az újságírói pályájáról, a Bartók Rádióban végbement változásokról, a hallgatók visszajelzéseiről, a komolyzenei média kihívásairól, valamint a Bartók Rádió és a Magyar Rádió Zenei Együtteseinek kapcsolatáról kérdeztük.

■ *Tavaly szeptember elsejétől lett a Bartók Rádió igazgatója. Váratlanul érte a felkérés?*
– Igen, és megráztalált éreztem. A Bartók Rádió szeretete egész életemet végigkísérte. Egyetem utáni első munkahelyem is a Magyar Rádió volt, itt dolgoztam évtizedeken át édesanyám és nevelőapám. Gyermekkoromban mindig hallgattuk a Bartók Rádiót, mindig esemény volt egy-egy Új Zenei Újság, egy koncertközvetítés, egy Lemezkiadás közt válogatva. Később pedig, amikor már nem újonc voltam az újságírói pályán, felkértek a Muzsikáló reggel

műsorvezetésére, igaz, hetente csak egyszer. Nagyon szép emlékek kötnek ahhoz az időszakhoz, és megtanultam, mi az élő adás... Most öröm számomra, hogy újra ebben a közegben lehetek, és nagyon szerencsés vagyok, mert Terdik László kollégám vezetésével egy csodálatos, elkötelezett, nagy tudású szerkesztői-műsorvezetői csapat van mellettem, amellyel örömmel együtt dolgozom.

■ *Milyen tervekkel, elképzelésekkel vette ezt a csatornát?*

– Természetesen vannak gondolataim, hogy miként lehetne a Bartók Rádiót még jobbá, még kedveltebbé tenni, de az a jó, hogy nagyot semmiképpen nem kell ezen a csatornán formálni, farigcsálni, sőt, nem is szabad! Ez a rádió nagy részében tökéletesen ki van találva. Óriási érték. Nagy felelősség irányítani. A Bartók Rádió szerintem nemzeti kincs, ugyanolyan „kiemelt nemzeti intézmény”, mint mondjuk a Nemzeti Színház vagy az Operaház. Nagyon büszkének kell lennünk rá, és odaadóan kell szeretnünk. A legfontosabb feladatom nekem is az, hogy őrizzem ezt a kincset, hogy időről időre legfeljebb csak csiszoljuk ezt a gyémántot.

■ *Történtek-e azért változások?*

– Igen, persze, kicsit a műsorstruktúrában, hiszen a médiavilág és a hallgatói szokások változásai minket is kihívások elé állítanak. A Bartók Rádió leghallgatótabb műsora mindig is az élő magazinja, a Muzsikáló reggel és délután volt. Ésszerű volt a műsort egész délelőttre kiterjeszteni, és frissebbé, interaktívabbá, informá-

ció-gazdaggá, lazábbá tenni, sok-sok komolyzenei „slágerrel”. Hallgatóink közül sokan jelzik vissza, hogy nagyon szeretik ezt a műsort. „Mintha egy zenei szalonban ülnék” – írta nekünk nemrég egy hallgató. A velük való folytonos kommunikáció rendkívül fontos. Az Új Zenei Újság be volt szorítva fél órába, megnöveltük a műsoridejét, hogy levegőhöz jusson, több témával foglalkozzon. Ugyanez történt az egyházzenei magazinnal, a Musica Sacrával. A kortárs zene támogatása alapvető missziónk, szükségesnek éreztem „feljebb emelni”, mármint szó szerint, hogy esténként korábban, már este tíztől legyen az Ars Nova műsorsávja, és csak utána, késő éjjel a dzsessz. A dzsesszrajongók egy pohár bor mellett akkor is szívesen hallgatják.

! Született új műsor?

– Újra elindulhatott egy kórusmagazin, az Énekelj velünk!, heti fél órában. Kodály országában élünk – egy ilyen műsor évek óta hiányzott a palettáról.

Zene a médiában – Teadélután a Rózsavölgyi Szalonban

Meglepően nagy érdeklődés, csaknem zsúfolt ház kísérte a Magyar Zenei Tanács által szervezett „Teadélután” amelynek témája a zenei média helyzete volt. Az eseményre 2017. február 21-én, kedden délután a Rózsavölgyi Szalon kávézóként is szolgáló apró színháztermében került sor, és a zenei szakma szinte valamennyi szegmense képviseltette magát. Ugyanez a sokszínűség már nem volt elmondható az emelvényen ülő meghívott résztvevőkről, mivel Feuer Mária, a Muzsika főszerkesztője, valamint Hegedűs Anna, a Fonó és a Cziffra Fesztivál sajtófőnöke betegsége miatt kimentette magát. Így sem az írott zenei sajtó, sem a „fogyasztói oldal”, de még a szebbik – vagy gyengébb nem – kinek-kinek meggyőződése szerint –, sem képviseltette magát.

Zsoldos Dávid, korábban a Fidelio, most a Papageno ügyvezetője vezette a beszélgetést, amelynek résztvevői Várhegyi András, a Fidelio jelenlegi főszerkesztője, Tóth Endre zenei publicista és Devich Márton, a Bartók Rádió igazgatója – civilben Zsoldos bátyja – voltak.

A diskurzus alapvetően három téma, és – a panel felkért résztvevői érdeklődési köréből

fakadóan – lényegében az elektronikus média köré összpontosult. A vendégek ex-ponzéja után a felajzott közönség hamar magához ragadta a szót, hogy aztán csak ritkán adja vissza a felkért előadóknak egy-egy vizontválasz erejéig. Ennek következtében meglehetősen élénk és magvas vita alakult ki, ami azért arról árulkodott, hogy még a médiában foglalkoztatottak is alapvetően zenei oldalról közelítik meg feladataikat. Mindez persze nem baj, főként nem a zenei tartalmakra nézve. De a hőskor óta, amikor Magyarországon egy rendkívül kreatív és művelt generáció hozta létre a maga tudása és tapasztalata alapján az elektronikus média kommunikációs eszközeit, már eltelt néhány évtized, és a világ ebben a tekintetben is jócskán elhaladt mellettünk.

Az első nagy kérdéskör az elektronikus média szerepét, feladatait igyekezett feltérképezni. Milyen arányban legyenek szórakoztató, ismeretterjesztő vagy rétegműsorok? Hol a határ a klasszikus és a populáris műfajok, illetve megszólalási formák között? Mit jelent a köz-szolgálatosság? Mennyire jelentenek konkurenciát a tematikus, illetve a kereskedelmi adók hasonló műsorai? Elé-

gendő-e csak zenét sugározni, vagy a rádió legyen igazi rádió? Mivel foglalkozzon a zenei média? Legyen-e átjárás más zenei irányzatokkal, vagy kizárólag klasszikus zenére szorítkozzon? A klasszikus zenei képzettséggel rendelkezők közül többen említették, hogy szívesen szereznének nagyobb jártasságot a jazzben, ha erre módot adna a zenei média. Mások a kortárs zenét kevesellték. Ezek a kérdések nagy általánosságban az elektronikus sajtóra is vonatkoztak, hiszen a témák és műfajok tekintetében jelentős átfedés van a zenei rádiózás és a többi elektronikus zenei médium között.

A másik nagy kérdéskör a kritika szerepét, fontosságát érintette. Többen hiányolták a színvonalas, értő kritikát. Érdekes módon csak ennél a témánál merült fel a finanszírozás kérdése, a továbbiakban mind a résztvevők, mind a hozzászólók szemérmesen hallgattak az anyagiakról. Elhangzott, hogy megfelelő díjazás ellenében nyilvánvalóan többen vállalkoznának kritikáírásra a képzett, felkészült – úgymond profi – kritikusok közül is. Mások felvetették, hogy az értő, elemző hangversenykritika nem azonos egy-egy beszámolóval, vagy a koncertről való szubjektív benyomások megosztá-

Ma már több komolyzenét sugárzó csatorna kínálatából válogathatnak az érdeklődők. Hogyan lehet a Bartókra irányítani a figyelmet, növelni a rádió hallgatóinak a számát? Esetleg elérni azt, hogy több fiatal hallgassa?

– Örülnénk természetesen, ha nőne a hallgatottság, de nem ez az elsődleges szempont. Mi a minőségre és a közszolgálati feladatainkra összpontosítunk. Önmagában az sem lehet cél, és nem is lenne értelme, hogy fiatalítsuk a hallgatói táborát. Meg kell őriznünk a törzsközönseget is. Az persze nagyon is lehet cél, hogy több legyen a fiatalabb hallgató. Ehhez olyan műsorokat kell sugározni, amelyek megszólítják, ide vonzzák őket. Szerintem a Muzsikáló-műsorfolyam ugyanúgy szól a fiataloknak, mit az idősebbeknek. Könnyedebb a hangvétele, mint korábban. Sokszor az a vád ér bennünket, hogy túlságosan belterjesek vagyunk, bezárkózunk a komolyzenei élet elitista díszdobozába, melyhez csak zeneértőknek van

kulcsa. Szerintem ez egy rossz sztereotípiája, aki hallgat minket, az tudja, hogy ez már régen nem igaz. Próbálják ki a Bartók hullámhosszán!

Ma mennyire számíthat a Magyar Rádió saját együtteseire, a zenekar, az énekkar és a gyerekkórus hogyan jelenhet meg a csatornán?

– A Magyar Rádió Zenei Együtteseire a Bartók Rádió édes testvéreiként tekintek, és fontosnak tartom, hogy nagyon szoros legyen közöttünk az együttműködés. Kölcsonösen tudjuk segíteni egymást. Az együttműködésnek komoly hagyományai vannak, nem kell feltalálni a spanyolviaszt. Természetes, hogy a hangversenyek közül, amit csak lehet, rögzítünk vagy élőben közvetítünk, hogy részt vállalunk a koncertek beharangozásában, hogy hírt adunk róla, ha történik valami fontos körülöttük. Márványtermi hangversenyeken rendszeresen felléphetnek a zenekar muzsikusai. Most az együttesek életében

is új időszak kezdődött, hiszen új ügyvezető igazgató kapott megbízást. Hiszem, hogy a Bartók Rádió és az együttesek közötti kapcsolatban új fejezetet indíthatunk. Erre most minden esély megvan. Letettem egy javaslatcsomagot az asztalra. Mi nagyon számítunk rájuk, és nyilván igényeink is lennének, például az előrelátóbb közös tervezés, hiszen ott van a Zenebeszéd című műsorunk vagy az ArTRIUM kortárszenei sorozatunk. Van egy-két talán izgalmas új ötletem is, ami mindenkinek hasznos lehet, de legfőképpen a közönségnek. Nagyon drukkolunk, hogy az együttesek először is erősödjének meg. Mi ehhez minden segítséget szívesen megadunk.

Sok éven keresztül dolgozott kulturális újságíróként, rovatvezetőként, vezető szerkesztőként, majd az MTI és a Duna Zrt. kulturális főszerkesztőségének vezetője volt. Hogyan látja, miként alakult át a komolyzenével foglalkozó média az utóbbi évtizedekben?

sával, amelyek jelenleg túlsúlyban vannak az elektronikus médiában. Ellenpéldaként hozták fel a Muzsikában közölt zenekritikákat, amelyeket ezzel szemben túlságosan elvontnak, nehezen érhetőnek tartanak. Többben panaszkodtak visszatérően a piac telítettségére, ami miatt nem jut elég felület a zenei események recenziálására. Voltak azonban olyanok is, akik úgy vélték, hogy a kritika igazából csak az előadóművészeket érdekli, a nagyközönseget nem. Mások szerint nem elég gyorsan reagál a kritika, sokszor napokat, de van, hogy több mint egy hetet is kell várni egy adott hangversenyről megjelenő kritikára. E tekintetben leginkább az Új Zenei Újság késedelmes recenzióit kárhoztatták. Innen már csak egy lépés volt addig a kérdésig eljutni, hogy valójában kit is célozzon meg a zenei média, feladata-e a közönség ízlésének alakítása, a zenei nevelés, ismeretterjesztés? Sokan nosztalgia-ával emlegették a Bartók Rádióra egykor jellemző régi, magas színvonalú ismeretterjesztő műsorokat, az ott megszólaló kiváló szakembereket. Viszont volt, aki úgy vélte, hogy szükséges elmenni a kicsit bulvárosabb irányba, annak érdekében, hogy szélesebb rétegekhez jussunk el. Példaként hozták fel Rácz Zoltán és Fáy Miklós elhíresült levélváltását, ami erősebben ráirányította a figyelmét a komoly zenei életben zajló ak-

tuális eseményekre. Voltak, akik szerint az utólagos kritika, recenzió helyett, inkább az előzetes beharangozó írásoknak kellene nagyobb teret adni a médiában, illetve néha a social media jelentőségét hangsúlyozták, mindenekelőtt a fiatal generációk elérésében. Az egyik felszólaló pedig több video-tartalmat látott volna szívesen az on-line médiában.

Végül a harmadik nagy témakör arra irányult, hogy milyen eseményekről tudósítson a zenei média. Egy hozzászóló felvetette, hogy a magyar zenei életet nem az egy-egy estére Budapestre érkező világsztárok éltetik, hanem az a derékhad, amelyik kevésbé exponált helyeken, többnyire vidéken, egyenletesen magas színvonalon, kitartóan dolgozik. Csaknem teljes volt az egyetértés a tekintetben, hogy a komoly zenével foglalkozó médiának ezeket a műhelyeket kellene felkeresnie és megismertetnie a nagyközönseggel, valamint a jelenleginél lényegesen több lehetőséget kellene biztosítani a pályakezdő fiatal művészeknek a bemutatkozására.

Összefoglalva, alapvetően az arányok és a funkciók helyes kialakítására és megtalálására irányult a legtöbb javaslat, illetve a hozzászólók többször vissza-visszatértek a kritika minőségére, illetve műfaji kötelmeire. G. B. Shaw angol drámaíró szócikke a

Zsoldos Dávid

zenekritikáról tehát úgy látszik a mai napig sem vesztette érvényét. Feltűnő volt ugyanakkor, hogy mind a zenei média munkásai, mind fogyasztói milyen elenyésző számban használták helyesen a latinból származó médium, illetve média kifejezést. A felszólalók többsége folyamatosan médiákról beszélt, jöllehet még a számunkra oly fontos zenei nyilvánosság esetében is csak médiáimokra hivatkozhatunk.

Kaizinger Rita

RÖVID ÉLETRAJZ

Született: 1965, Budapest

Nős, három gyermek édesapja

1985-1990 Budapesti Műszaki Egyetem, gépészmérnöki diploma

1990-1992 Konrad Adenauer Alapítvány, újságírói oklevél

1990-1991 Magyar Rádió, reklámszerkesztő

1991-2001 Magyar Nemzet, kulturális rovat, rovatvezető-helyettes

2001-2011 Heti Válasz, a kulturális rovat vezetője, művészeti vezető, vezető szerkesztő

2011-2015 Magyar Távirati Iroda, Kulturális Szerkesztőség, szerkesztőségvezető

2015-2016 Duna Zrt., kulturális főszerkesztő

2016-tól MTVA, Bartók Csatornaigazgatóság, csatornaigazgató

Számtalan kulturális cikk, komolyzenei témájú publicisztika, interjúk szerzője, több könyv szerkesztője. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem konzisztóriumának elnöke, a Budapest-Fasori Református Egyházközség főgondnoka

– Nagyon összetett ez a kérdés. Hatalmas változások történtek, aminek szerintem inkább előnyei vannak, mint hátrányai. Nyilvánvaló, hogy a nyomtatott médiumok jelentősen veszítettek a súlyukból, és az internet hatalmas hódítást végzett ezen a területen is. Megjegyzem, minden európai kutatás azt mutatja, hogy a televíziózással ellentétben a rádiózásnak igenis nagy jövője van, mert a rádió a háttérben is, az autóban is szólhat. A komolyzenéről szerintem rengeteg az érdekes és színvonalas olvasnivaló. Ma már minden valamire való művészeti műhelynek, fesztiválnak van honlapja, ahol lehet tájékozódni. Kiváló művészeti-zenei portálok indultak el, elég, ha a Fideliót említem, vagy a nemrég született Papagenót. Panaszra szerintem semmi okunk. Sokan hiányolják a zenekritikát, mint műfajt. Nincs igazuk, igenis sok fórumon olvashatunk jó kritikákat, vagy zenei jegyzeteket, csak nem feltétlenül ott, ahol régen. Rendkívül gazdag és pezsgő a magyar zenei élet, világsztárok adják egymásnak a kilincset a Zeneakadémián, a Müpában, megnyílt a BMC. Rangos koncerteket gyakran online, élőben élvezhetünk, ha nem tudunk személyesen jelen lenni. Elindult az M5, a közmédia kulturális csatornája, ott is rendszeresen láthatunk koncert- és operaközvetítéseket. Ott a Hangvilla, Batta András zenei ismeretterjesztő műsora. Új műfajként megjelentek a mozikban az operaközvetítések. Online rádiók kezdték meg működésüket. Arról nem is szólva, hogy milyen lehetőségek nyíltak az internet világában a zenehallgatásra. Nekünk, szerkesztőknek az a feladatunk, hogy az élmény- és információ-kavalkádban eligazítást adjunk, és mindig örködjünk a minőség felett.

■ *Mindez hogyan érinti a Bartók Rádiót?*

– Számunkra döntő a minőség, az értékek közvetítése, és fontos a közszolgálat. Ezzel együtt persze igyekszünk olyan rádióműsorokat készíteni, amelyeket a visszajelzések alapján tényleg örömmel hallgatnak a hallgatók. Ezért is bővítettük ki az élő magazínokat, a Muzsikáló műsorfolyamot. A recept kimondva egyszerűnek tűnik: minél több szerethető zenei műsort kell készítenünk, sok jó muzsikával.

■ *A zene és a beszéd arányán nem kell igazítani?*

– Mindig keskeny úton járunk. Nehéz az összes hallgatói elvárásnak megfelelni. Van, aki szerint túl sok a zongora, kevés a fúvós zene, mások a régi magyar operafelvételeket hiányolják, vagy a barokkból van elégük. Aztán jön egy levél, hogy túl kevés a zongora... A hallgatók egy szűk csoportja gyakran azt követeli, hogy egyáltalán ne legyen beszéd, ne legyen ismeretterjesztés, ne legyenek interjúk, köszönik szépen, ők tisztán csak szép zenét akarnak hallgatni. Meg kell azonban érteniük, hogy e felett elment az idő, ezt bármennyi mennyiségben és színvonalon megtehetik máshogy, máshol is, például az interneten, vagy számtalan típusú hanghordozóról. A Bartók Rádiónak sokkal többnek kell lennie egy „lemezzátsónál”. Arra viszont vigyáznunk kell, hogy ne fecsegjünk túl a műsorainkat. Ugyanakkor jó, ha nem vagyunk folyton olyan „szigorúak” meg tudományosak, mindig felüdt, ha a műsorvezetőink – és így a hallgatóink is – vevők egy kis humorra, közvetlenségre. A játékaink például igen népszerűek. És persze a komolyzenei hírversenyben is megpróbálunk helytállni, az utóbbi időben egyre nagyobb sikerrel.

■ *Tudna tematikában hangsúlyokat tenni, irányokat mondani?*

– Szeretném, ha a sztárok, az egyébként is nagy publicitást kapó koncertek mellett többet foglalkoznánk a Bartók Rádióban a muzsikustársadalomból az úgynevezett „derékhadal”, a kisebb műhelyekkel, a fiatal tehetségekkel, és a vidéki zenei élettel. Több fényt, figyelmet érdemelnének.

■ *Hogyan lesz egyébként egy mérnökből a Bartók Rádió vezetője?*

– Már zongoraművész édesanyám pocakjában is zenét hallgattam, aztán pedig minden oldalról nagy muzsikussal családban nőttem fel, magam is tanultam zongorázni, és a feleségem is zongoraművész, biztos, hogy nem véletlenül. Amikor udvaroltam neki, együtt jártunk zeneakadémiai óráira, például Földes Imréhez. A Budapesti Műszaki Egyetemen a robotmérnöki tanulmányaim nagy kitérőt jelentettek az életemben, és már az egyetem öt éve alatt tudtam, hogy ha megszerzem a diplomámat, nem fogok mérnökként dolgozni. Így is lett, gyorsan visszatértem a zenéhez – ezt muzsikusként már nem, csak újságíróként tudtam megtenni. Ám azt megtapasztaltam és vallom, hogy a kulturális szerkesztés, a cikkírás, a vágás is valahol mérnöki munka, mely jó arányérzékkel, kreatív, összetett gondolkodást, pontosságot követel. Vagyis tudtam mindazt hasznosítani a kulturális újságírásban, amit az egyetemen a fejembe vertek.

■ *Napilap, hetilap, hírgyár, rádió – az eddigi pálya mérlege. Ezek közül a média mely ága a legkedvesebb?*

– Nehéz lenne választanom. Mindenhol jól éreztem magam, és szerettem a munkámat. Megadott, hogy rengeteg muzsikussal készíthettem interjút, beszélgettem velük órákat, ez önmagában is nagy ajándék. Évekig írhattam kis Fülfirkáimat, zenei jegyzeteimet, és ma is megjelennek írásaim egy-egy koncertről, operaelőadásról, amelyeket semmiképpen nem neveznék kritikának. Közben egyházi szolgálatom is van, főgondnoka vagyok a Budapest-Fasori Református Egyházközségnek, ahol most éppen az óvodánkat fejlesztjük. Van tehát bőven tennivalóm. Most a Bartókkal új feladatot kaptam, amelybe nagy örömmel és lendülettel vetettem bele magam. Hiszem, hogy Isten nem véletlenül helyezett ide, csak ő tudja, hogy miért. A Bartók Rádió régóta szerelem, jó a „közvetlen közelében” lenni, és bármi történjék is, az marad, de amit első helyre teszek mindig, tudatosan, az a családom.

Réfi Zsuzsanna